

مراتب توحید قرآنی

آیت‌الله العظمی جوادی آملی با انس دیرین با گنجینه قرآنی، تدریس تفسیر موضوعی قرآن را از دیرباز در مراکز علمی و دینی، حوزوی و دانشگاهی پی گرفته است، که جلوه بارز آن مجموعه وزین «تفسیر موضوعی قرآن کریم» در بیست مجلد است؛

آیت‌الله العظمی جوادی آملی با انس دیرین با گنجینه قرآنی، تدریس تفسیر موضوعی قرآن را از دیرباز در مراکز علمی و دینی، حوزوی و دانشگاهی پی گرفته است، که جلوه بارز آن مجموعه وزین «تفسیر موضوعی قرآن کریم» در بیست مجلد است؛ که با سبک تفسیری قرآن به قرآن و بهره‌گیری از روایات معصومان (علیهم السلام) راه بهترین نگرش به کتاب الهی را همراه بیان ویژگی‌ها و خصایص زنده قرآن تبیین می‌کند. دومین جلد از این تفسیر به مراتب معرفت توحید در قرآن پرداخته است. مراتب توحید قرآنینا به توصیف قرآن کریم از بهشت، بهشتیان در باغ‌های پر نعمت الهی بر کرسی‌های خود می‌نشینند و از شرابی سر به مهر به نام رحیق سیراب می‌شوند. مَهْری که بر این شراب نهاده شده از مُشک است و قرآن دسترسی به آن را سزاوار رقابت و مسابقه می‌داند. این شراب در آمیخته با تسنیم است و تسنیم چشمه‌ای است که مقربان خدا از آن می‌نوشند.

به نظر علامه طباطبایی بنابر توصیف قرآن کریم چشمه تسنیم از شراب رحیق برتر است، زیرا این شراب به سبب آمیختگی با تسنیم دلپذیر می‌شود و از طرف دیگر، چون مقربان از تسنیم می‌نوشند، مرتبه آنان از نیکانی که با شراب رحیق سرمست می‌شوند بالاتر است. اما صرف آمیخته بودن محتوای رحیق با تسنیم و وصف قرآن کریم از این ترکیب، نمی‌تواند دلیل برتری یکی بر دیگری باشد، مگر آنکه این برتری از طریق بعضی روایات اثبات شود، یا از معنای کلمه مقربان برتری خاصی نسبت به معنای کلمه ابرار به دست آید.

تفسیر «تسنیم» از تفاسیر ارزشمند جهان اسلام است که طی بیش از ۴۰ سال کوشش و مجاهدت علمی - قرآنی آیت‌الله العظمی عبدالله جوادی آملی، فقیه، عارف، مفسر قرآن و از مراجع عظام تقلید برای فهم و تدبیر بیش از پیش اهل اندیشه و قرآن نگاشته شده است. این تفسیر در شمار «تفاسیر قرآن به قرآن» جای دارد. روش مؤلف، ذکر آیه یا آیات مورد نظر و بررسی آنها طی چهار مرحله است: «گزیده تفسیر»، «تفسیر آیه»، «لطایف و اشارات» و «بحث روایی». عنوان «تسنیم» مأخوذ از آیه ۲۷ سوره مبارکه مطفین در قرآن و نام چشمه‌ای در بهشت است.

یکی از مهم‌ترین، بلکه برترین و ضروری‌ترین معرفت‌ها، توحید قرآنی است که هم ساحت الهی را به درستی تبیین می‌کند و هم راه قرب به این جایگاه خطیر و عظیم را به زیبایی ترسیم می‌کند. بر این اساس دومین جلد از مجموعه گران سنگ «تفسیر موضوعی قرآن کریم»، پس از طرح مباحث کلی توحید در سه بخش و چندین فصل، مباحث: قرآن و راه‌های شناخت خدا (راه آفاقی، انفسی و سیر در حقیقت هستی)، مراتب توحید (توحید ذات، توحید اسما و صفات، توحید افعالی، توحید عملی و موحدان در قرآن)، نفی شرک (انواع شرک، گروه‌های مشرک، ریشه‌های شرک، پیامدهای شرک و برائت همگانی از شرک) و... را مورد مذاقه قرار می‌دهد.

تفسیر «تسنیم» در تفسیر هر آیه چهار مرحله را در نظر دارد: گزیده تفسیر، تفسیر آیه (مفردات)، اشارات و لطایف و بحث روایی که شاخصه ممتاز این تفسیر است. سرانجام و پس از انجام نگارش ۸۰ جلد از تفسیر «تسنیم» اسفندماه سال جاری در همایش بین‌المللی «تفسیر تسنیم» این گنجینه نورانی به روی اهل معرفت و قرآن گشوده خواهد شد.

ایکنا به انگیزه آشنایی بیشتر اهالی قرآن و حدیث با این تفسیر وزین، هر روز یک چشمه نورانی از این تفسیر را در «تسنیم تسنیم» به روی مخاطبان گرمای خود می‌گشاید.